

PA-91 Tjänstepension

A-91 är en pensionsplan för arbetstagare hos staten med flera. Om du är född före 1943 och har pensionsåldern 65 år, vilket de flesta har, omfattas du av PA-91.

Är du yrkesofficerare eller flygledare gäller PA-91 om du är född före 1948.

Allmänt om pension

När du går i pension från din statliga anställning får du avtalsreglerad pension (PA-91 tjänstepension). Pensionsåldern är normalt 65 år, men det förekommer lägre pensionsåldrar för den avtalsreglerade ålderspensionen.

Basbeloppen

Sedan år 2001 finns det både prisbasbelopp och inkomstbasbelopp. Prisbasbeloppet följer den allmänna prisutvecklingen, medan inkomstbasbeloppet följer den allmänna inkomstutvecklingen i Sverige. Det finns två prisbasbelopp: prisbasbeloppet och det förhöjda prisbasbeloppet.

För år 2010 är basbeloppen:

- prisbasbelopp 42 400 kronor
- förhöjt prisbasbelopp 43 300 kronor
- inkomstbasbelopp 51 100 kronor.

Vid beräkning av pension på det avtalsreglerade området (PA-91) 2010 ska 2009 års förhöjda prisbasbelopp användas. Undantag gäller vid beräkning av sjukpension, tillfällig sjukpension och efterlevandepension.

Allmänna pensionssystemet

Allmän pension får du från Pensionsmyndigheten. Den består av inkomstpension, premiepension och garantipension. Under hela ditt liv tjänar du pengar till din allmänna pension – när du arbetar, studerar, gör värnplikt eller har små barn.

Inkomstpension

Storleken på din inkomstpension påverkas av många faktorer, exempelvis hur länge du arbetar, hur hög lön du har men också hur den allmänna ekonomiska situationen i samhället ser ut. Taket för pensionsgrundande inkomster är 7,5 inkomstbasbelopp.

Du som har haft låg eller ingen inkomst får garantipension.

Mer information om den allmänna pensionen hittar du på Pensionsmyndighetens webbplats, www.pensionsmyndigheten.se.

Premiepension

En del av din pension sätts in på ett individuellt premiepensionskonto och sköts av Pensionsmyndigheten. Du väljer själv placeringen av pengarna bland de fonder som är registrerade hos Pensionsmyndigheten. Mer information hittar du på www.pensionsmyndigheten.se

PA-91 tjänstepension

Allmänt om PA-91

Ditt pensionskydd består av flera olika delar. Genom den allmänna pensionen har du ett grundskydd och genom din anställning har du ett kompletterande skydd i PA-91.

I PA-91 ingår

från 18 års ålder:

- sjukpension
- tillfällig sjukpension
- efterlevandepension
- kompletterande efterlevandepension

från 28 års ålder:

- ålderspension
- kompletterande ålderspension, Kåpan Tjänste.

Värdesäkring

De flesta pensionsförmånerna är värdesäkrade genom knytning till prisbasbeloppet.

Vem omfattas av PA-91?

Du omfattas av PA-91 om du:

- har fyllt 18 år
- inte har uppnått pensionsålder vid anställningstidpunkten
- inte har tjänstepension vid anställningstidpunkten
- har minst 20 procents anställning.

Har du tidsbegränsad anställning gäller PA-91 enligt ovan angivna villkor först när anställningen varat tre månader i följd.

Pensionsålder

Pensionsåldern är 65 år utom för flyglare och yrkesofficerare som har en pensionsålder på 60 år. Anställda i säkerhetstjänst kan avgå tidigast vid 60 års ålder.

Du som 1991-12-31 hade en lägre pensionsålder än 65 år, får enligt en övergångsbestämmelse behålla den lägre pensionsåldern om du inte byter yrke. Detta gäller bara dig som var anställd 1991-04-01 och som 1991-12-31 fyllt 28 år.

Lön och tjänstetid avgör pensionens storlek

Pensionens storlek är, med undantag för Kåpan Tjänste och efterlevandepensionen, bestämd till en viss procent av pensionsunderlaget. För att din pension ska uppgå till gällande procenttal ska du fram till pensionsåldern kunna tjäna in 360 månader (30 år). Mer om detta kan du läsa i de avsnitt som följer.

Pensionsunderlag

Pension beräknas på medellönen av de fem sista årslönerna (pensionsgrundande lön) före avgångsåret, omräknad till nivån året före avgångsåret.

Om du avgår senare än vid pensionsåldern räknas pensionen på medellönen av de fem kalenderåren närmast före det år då du uppnådde pensionsåldern.

Pensionsgrundande lön

I den pensionsgrundande lönen ingår:

- den fasta lönen oavsett om den utbetalats eller inte
- andra kontanta avlöningsförmåner i anställningen, dock inte övertidsersättning eller kostnadsersättningar (skattefria eller skattepliktiga)
- naturaförmåner i form av kost eller bostad värderade enligt tillämplig skattetablell
- kommunalt arvode till innehavare av så kallad kombinationstjänst.

Pensionsgrundande tjänstetid

För att få hel pension måste du ha arbetat i 360 månader (30 år) efter 28 års ålder. All anställningstid tillgodoräknas helt. Kravet är att din tjänst är inrättad för minst 20 procents tjänstgöring. Till och med den 30 juni 2002 var kravet 40 procent.

Har du haft en annan anställning med tjänstepensionsrätt får du som regel räkna med den tiden.

Om du har en kortare anställningstid, till exempel 300 månader, får du 300/360 av hel pension.

Ålderspension

Pensionens storlek från 65 år

Hel pension är 10 procent av pensionsunderlaget upp till 7,5 förhöjda prisbasbelopp. Du som har högre lön får dessutom 65 procent av pensionsunderlaget mellan 7,5 och 20 förhöjda prisbasbelopp och 32,5 procent av pensionsunderlaget mellan 20 och 30 förhöjda prisbasbelopp.

Förtida uttag

Den ordinarie pensionsåldern är 65 år, men om du vill kan du sluta din anställning före pensionsåldern och ta ut din ålderspension. Detta kan du göra tidigast från och med den månad du fyller 60 år. Vid förtida uttag blir din ålderspension lägre eftersom utbetalningstiden blir längre.

Uppskjutet uttag

Du kan vid uppnådd pensionsålder skjuta upp uttaget av din ålderspension, dock längst till 70 års ålder. Detta gäller under förutsättning att du har anställningen kvar efter pensionsåldern. Vid uppskjutet uttag blir din ålderspension högre eftersom utbetalningstiden blir kortare.

Lägre pensionsålder än 65 år

För dig som är yrkesofficer eller flygledare och som har rätt att avgå med ålderspension vid 60 år är hel pension fram till 65 års ålder 65 procent av pensionsunderlaget upp till 20 förhöjda prisbasbelopp och ett belopp på 36 procent av det förhöjda prisbasbeloppet. Du som har högre lön än 20 förhöjda prisbasbelopp får dessutom 32,5 procent av pensionsunderlaget mellan 20 och 30 förhöjda prisbasbelopp.

För dig som är anställd i säkerhetstjänst eller kan avgå med stöd av övergångsbestämmelsen är hel pension 65 procent av pensionsunderlaget fram till 65 års ålder.

Samordning

Ålderspensionen före 65 år minskas med sjukersättning och livränta från arbetskadeförsäkringen som avser samma inkomstbortfall som ålderspensionen.

Kompletterande ålderspension Kåpan

Kåpan Tjänste

Kåpan Tjänste är en kompletterande ålderspension och ingår som en del i PA-91. Pensionen är premiebestämd, vilket innebär att pensionsnivån inte är fastställd i förväg utan bestäms av storleken på premien och den avkastning som denna ger. Arbetsgivaren betalar premien för din Kåpan Tjänste. Storleken på premien baseras på din utbetalda lön.

Kåpan Tjänste är en ren ålderspension som normalt utbetalas i fem år från 65 år.

Kåpan Extra

Det finns möjlighet att på det lokala planet träffa kollektivavtal om extra premiebetalningar, Kåpan Extra, till den kompletterande ålderspensionen.

Pensionsbesked

Varje år får du ett pensionsbesked om Kåpan som visar premieavsättning, aktuellt värde och beräknad pension.

Kåpan Pensioner

Kåpan Pensioner försäkringsförening är försäkringsgivare och förvaltare av pensionsmedlen.

SPV

Administrationen sköts av SPV, som även svarar på frågor om Kåpanpensionerna.

Sjukpension

Sjukpension får du om du beviljas hel sjukersättning som inte är tidsbegränsad från Försäkringskassan och måste sluta din anställning före pensionsåldern. När du blir 65 år byts sjukpensionen ut mot ålderspension. Sjukpensionens storlek är inte beroende av tjänstetiden.

För ålderspension som följer på sjukpension tillgodoräknas även tid från avgången till pensionsåldern.

Tillfällig sjukpension

Tillfällig sjukpension får du om din arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom och du har beviljats tidsbegränsad sjukersättning eller partiell sjukersättning som inte är tidsbegränsad eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan. Tillfällig sjukpension utbetalas så länge du har sådan ersättning. Den tillfälliga sjukpensionen är inte beroende av tjänstetiden.

Sjukpensionens storlek

Både sjukpension och tillfällig sjukpension är 21 procent av pensionsunderlaget upp till 7,5 prisbasbelopp. Du som har högre lön får dessutom 81 procent av pensionsunderlaget mellan 7,5 och 20 prisbasbelopp samt 40,5 procent av pensionsunderlaget mellan 20 och 30 prisbasbelopp. Om ersättningen från Försäkringskassan är partiell, så blir den tillfälliga sjukpensionen också partiell.

Samordning med arbetskadelivränta

Sjukpension och tillfällig sjukpension minskas med livränta från arbetsskadeförsäkringen som avser samma inkomstbortfall som sjukpensionen/tillfälliga sjukpensionen.

Efterlevandeskydd

Efterlevandepension

Om vissa villkor är uppfyllda finns rätt till en tidsbegränsad efterlevandepension för make/maka, registrerad partner eller sambo och barn under 20 år. En ensam efterlevande får årligen ett belopp som motsvarar 1,2 prisbasbelopp. Finns fler efterlevande ökas beloppet per efterlevande med 0,5 prisbasbelopp. Beloppet delas mellan vuxen och barn, så att den vuxne får 1 prisbasbelopp och barnen delar på resterande belopp.

Pensionen betalas ut under fem år, men längst till dess arbetstagaren skulle ha fyllt 70 år. Om arbetstagaren avgått med ålderspension senare än vid 65 år betalas pensionen ut i högst fem år efter avgången.

Kompletterande efterlevandepension

Om du har ett pensionsunderlag över 7,5 förhöjda prisbasbelopp har dina efterlevande rätt till kompletterande efterlevandepension. För make/maka, registrerad partner eller sambo är pensionen 32,5 procent av pensionsunderlaget mellan 7,5 och 20 förhöjda prisbasbelopp och 16,25 procent av pensionsunderlaget mellan 20 och 30 förhöjda prisbasbelopp. Finns dessutom barn under 20 år höjs beloppet. Den kompletterande efterlevandepensionen är inte tidsbegränsad. Broschyren "Efterlevandeförmåner PA-91" ger dig utförligare information.

Det finns dessutom efterlevandeskydd i form av tjänstegrupplivförsäkring, som du kan läsa om i broschyren "Statens tjänstegrupplivförsäkring". Broschyren kan du hämta på www.spv.se, under Privatperson/Publikationer/Broschyren Myndighet, eller beställa från SPV:s blankettexpedition, 060-18 75 78.

Övrigt om PA-91

Livränta

Du som slutar din anställning före pensionsåldern, dock tidigast vid utgången av den månad du fyller 31 år, har rätt till egenlivränta från 65 år om du har minst tre års pensionsgrundande tjänstetid. Om du har sjukpension eller har gjort förtida uttag av ålderspension får du inte livränta.

Om du slutar din anställning före 65 års ålder och tar ut endast Kåpan Tjänste och/eller Kåpan Extra får du ålderspension från 65 år istället för livränta. Som villkor gäller att du slutar din anställning tidigast vid utgången av den månad då du fyller 60 år och att du gör uttaget av Kåpan från dagen efter avgångsdagen.

Kompletterande efterlevandelivränta

Dina efterlevande har rätt till livränta, om du har rätt till egenlivränta och ett pensionsunderlag som överstiger 7,5 förhöjda prisbasbelopp.

Ansökan om pension

Statens pensionsverk har hand om de statsanställdas pensioner och grupplivförsäkring. Det är alltså till SPV du ska skicka din ansökan om pension.

Hos din arbetsgivare finns personal som arbetar med pensionsfrågor. De hjälper dig när du ska ansöka om pension.

Efterskydd

Om anställningen upphör av annan anledning än pensionering gäller ett så kallat efterskydd. Det innebär att du har ytterligare tre månaders pensionsskydd från anställningens upphörande. Efterskyddet har betydelse om du blir sjuk eller avlider under efterskyddstiden.

Hur betalas pensionen ut?

SPV betalar ut tjänstepensionen via Nordea. I samband med att pensionen börjar betalas ut får du information från Nordea om möjlighet att välja konto i Nordea eller annan bank. Har du redan Personkonto i Nordea sätts pensionen automatiskt in på detta konto. Utlandsboende som önskar få pensionen utbetald till utländsk adress eller utländskt bankkonto bör meddela detta direkt till SPV.

Utbetalningsdagar

Är du född någon av dagarna 1-15 betalas pensionen ut den 18:e varje månad. Är du född någon av dagarna 16-31 betalas pensionen ut den 19:e varje månad.

Om utbetalningsdagen infaller på en söndag eller på en omedelbart därpå följande helgdag, betalas pensionen ut närmast följande vardag. Om utbetalningsdagen infaller på en annan helgdag, på en lördag eller på midsommarafton, betalas pensionen ut närmast föregående vardag.

Pensionen är skattepliktig

Preliminär skatt

Arbetsgivare gör skatteavdrag vid varje utbetalningstillfälle. SPV jämförs med arbetsgivare. På inkomst från huvudarbetsgivare, dvs. den som normalt betalar ut högsta inkomsten, görs skatteavdrag enligt tabell eller beslut från skattemyndigheten. På sidoinkomster görs skatteavdrag med 30 procent.

Om du har inkomster utöver pensionen från SPV, till exempel löneinkomster eller annan pensionsinkomst, kan det vara nödvändigt med förhöjt skatteavdrag för att undvika kvarsfatt. Du kan i så fall vända dig till Skatteverket som ger besked om skatt bör dras med ett högre belopp. Du kan också vända dig till SPV och begära att vi ska höja

skatteavdraget med ett visst belopp.

Om du har högre inkomst från någon annan arbetsgivare eller pensionsutbetalare än SPV bör denne vara huvudarbetsgivare. Du kan då vända dig till SPV och begära att vi ska göra skatteavdrag med 30 procent på den skattepliktiga inkomsten.

Skattetabeller med mera

SPV får uppgifter om gällande skattetablell direkt från Skatteverket.

Bara om Skatteverket lämnat beslut om jämkning av skatt ska du sända den ändrade skattesedeln eller beslutet till SPV.

Ytterligare information

Om du har frågor om statliga tjänstepensionen och dina efterlevandeförmåner är du välkommen att kontakta SPV:s kundservice, telefon 020-51 50 40.

Frågor om allmän pension ställs till Pensionsmyndigheten. När det gäller ärenden som rör kompletterande ålderspension, Kåpan, går det bra att ringa 060-18 75 85. ■

SPV

Statens tjänstepensionsverk bildades 1963 med uppgift att beräkna och utbetala tjänstepensioner och andra avtalsförmåner för anställda inom statsförvaltningen. SPV beräknar även pensionspremier för arbetsgivare och redovisar statens totala tjänstepensionsskuld.

I dag är SPV leverantör av pensionstjänster för de statliga och i viss mån, även de privata avtalsområdena. Bland våra kunder märks Posten, Skatteverket, Försvarsmakten, Vägverket, Luftfartsverket, SJ, Kungliga Dramatiska Teatern och Domstolsverket.

Varje månad betalar SPV ut cirka 240 000 pensioner – till ett värde av 12 miljarder kronor per år. SPV sysselsätter cirka 330 anställda i Sundsvall.

I serien Pensionsfakta ingår förutom PA-91 Tjänstepension:

- Allmänt pensionsavtal 1974 (PA-SPR)
- Chefspension
  - avser den som tillträtt en statlig chefsanställning tidigast 1 oktober 1995
- Delpension
- Efterlevandeförmåner PA-91
- Familjepension
  - gäller för Allmänt pensionsavtal 1974 (PA-SPR)
- Förordnandepension
  - avser den som tillträtt en statlig förordnandetjänst före 1 oktober 1995
- Inkomstgaranti
  - avser den som tillträtt en statlig chefsanställning tidigast 1 januari 2003
- ITP-S
- ITP-Tele
- PA 03 Tjänstepension
- PA-91 F Tjänstepension
- Pensionsersättning/särskild pensionsersättning
- Postens avtalsförsäkringar
- Statens tjänstegrupplivförsäkring
- Statens grupplivförsäkring
  - för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program, totalförsvarspiktiga och doktorander med flera.

Broschyrerna finns även på www.spv.se

SPV